

یادداشت

تدوین «استراتژی توسعه صنعتی» کار چه کسی است؟

حسین حقگو . کارشناس اقتصادی

● تدوین استراتژی توسعه صنعتی از جمله گرہ‌های بزرگ توسعه کشور است؛ گرهی که با وجود تلاش بیش از یک دهه همچنان بسته مانده است. آخرین ناکامی از این دست، تدوین برنامه «راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت» بود که در ابتدا گمان می‌رفت همان «استراتژی توسعه صنعتی» است که در دو برنامه چهارم و پنجم توسعه (مواد ۲۱ و ۱۵۰) دولت موظف به تدوین آن شده بود؛ تصوری که مشخص شد صحیح نیست و برنامه ارائه‌شده (که البته دارای اشکال اساسی است) صرفا برنامه راهبردی یک وزارتخانه و نه حتی صنعت در معنای کارخانه‌ای آن و بالطبع توسعه صنعتی کشور است. اکنون عدم تحقق این آرزوی سالیان، بخش خصوصی را بر آن داشت که ظاهرا خود آستین‌ها را بالا بزند و رأسا اقدام به تدوین استراتژی توسعه صنعتی کند. این موضوعی است که رئیس اتاق ایران در روزهای اخیر از آن خبر داد: «فعال‌شدن این نهاد در زمینه تدوین استراتژی توسعه صنعتی» (جلال‌پور – ۹۵/۱/۲۸) و اخیرا در نشستی که در اتاق ایران درخصوص نقد برنامه راهبردی وزارت صنعت، معدن و تجارت برگزار شد از سوی نایبرئیس اتاق و نیز رئیس کمیسیون صنایع این نهاد عنوان شد که این مجموعه قصد دارد رأسا اقدام به انجام این مهم کند: «از این پس تهیه برنامه‌های راهبردی صنعت، معدن و تجارت کشور [استراتژی توسعه صنعتی] توسط بخش خصوصی و در رأس آنها اتاق ایران انجام می‌شود؛ پیشنهادی که مورد استقبال مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت حاضر در جلسه نیز قرار گرفت. چند نقد به این پیشنهاد وارد است:

۱- در اینکه تدوین استراتژی توسعه صنعتی یک وظیفه اداری همچون وظایف معمول یک دستگاه دولتی نیست، شکی وجود ندارد. بنابراین این تصور که یک وزارتخانه می‌تواند با تعدادی کارشناس هرچند متبحر چنین سنگ بزرگی را از سر راه توسعه صنعتی کشور بسابقه بیش از حدود نیم‌قرن فعالیت مدرن صنعتی بردارد، تصوری باطل است. بطلان این تصور علاوه بر تجارب تلخ دخالت‌های نابجای دولت‌ها در اقتصاد که به ناکارآمدی این بخش انجامیده است، به طور مشخص در مورد استراتژی توسعه صنعتی برآمده از سه سندی است که در سال‌های ۸۵، ۸۶ و ۹۲ تدوین شدند، تفاوت‌های بسیاری در محتوا و ارزش هر یک از آنها وجود داشت؛ اما به سرانجام نرسیدند.

۲- تدوین استراتژی توسعه صنعتی وظیفه‌ای حاکمیتی است. بدین‌معنا که پروژه‌های ملی است که باید تمامی ذی‌نفعان در تدوین، اجرا و نظارت بر آن به قدر وزن و سهم خود در اقتصاد ملی نقش و مشارکت داشته باشند. طبیعا در این میان، این کارشناسان اقتصادی به همراه سایر کارشناسان در حوزه‌های مرتبط با این امر هستند که باید براساس مطالعات کتابخانه‌ای و تحقیقات میدانی و دریافت نظرات ذی‌نفعان در دستگاه‌های دولتی و نهادهای حاکمیتی و نهادهای و تشکل‌های بخش خصوصی اقدام به انجام این مهم و ارائه چارچوب‌ها، مبانی نظری، سیاست‌ها و راهبردها کنند. در این خصوص می‌توان از تجربه «طرح مطالعات استراتژی توسعه صنعتی» توسط دکتر نیلی و همکاران ایشان در سال ۸۲ به‌عنوان تجربه‌ای موفق به لحاظ به‌کارگیری توان کارشناسی و نه‌چندان مناسب در بهره‌گیری از تجارب و نظرات تشکل‌های بخش خصوصی و ناکام در تصویب در نهادهای قانونی و در اجرا یاد کرد و نیز به «استراتژی توسعه صنعتی ترکیه» که تمام دستگاه‌ها و نهادهای حاکمیتی و تشکل‌های بخش خصوصی این کشور و کارگزاری‌های اقتصادی (احدود دوهزارو ۲۰۰ نفر) در آن نقش داشتند، اشاره کرد.

۳- یک موضوع اما در این میان حتمی است و آن هدایت و راهبری این پروژه عظیم با هماهنگی یک دستگاه یا نهاد حاکمیتی است و بخش خصوصی نمی‌تواند رأسا اقدام به انجام این مهم کند؛ چراکه «اولا جهت‌گیری اصلی توسعه صنعتی برآمده از تصویر آرمانی و بلندمدتی است که در ذهن مدیریت سیاسی جامعه نقش بسته است. بنابراین اولین نقطه حرکت در تدوین استراتژی توسعه صنعتی حصول توافق در مورد این تصویر است. چنانکه بررسی تجربه توسعه صنعتی در جهان نشان می‌دهد عملکرد صنعت در هر کشور تابع خواست و اراده مدیریت سیاسی آن کشور و در جهت تحقق این تصویر آرمانی است». ثانیا، پس از شکل‌گیری این تصویر آرمانی و توافق بر سر آن، سؤال آن خواهد بود که چگونه این تصویر محقق می‌شود و چگونه می‌توان به این هدف مطلوب رسید و کدام مجموعه از تصمیمات و سیاست‌گذاری و نهادهاسازی در اقتصاد داخلی، چه در سطح ملی و چه در سطح بخش صنعت در هماهنگی با تحولات آینده اقتصادی جهانی، هدف‌های توسعه صنعتی را امکان‌پذیر می‌کند؟

ادامه در صفحه ۱۵

مهر تأیید ۲ رئیس کل بر اهمال دولت گذشته

مظاهری و بهمنی از ماجرای ۲میلیارد دلار بلوکه‌شده می‌گویند

عکس: ستیار افشاری

داشت که این تحریم‌ها کاغذپاره‌ای پیش نیست و به همین دلیل نیز در زمینه تبدیل ذخایر ارزی به سایر واحدهای ارزی آن‌طور که باید همکاری نکرد.

واکنش بهمنی به مصادره ۲میلیارددلاری

رئیس کل سابق بانک مرکزی هم در واکنش به مصادره دومیلیارددلار از دارایی‌های ایران توسط آمریکایی‌ها گفت: «چرا در مذاکرات برجام موضوع به این مهمی دیده نشده است؟» و مانند دیگر دلواپسان به‌جای اینکه پاسخ دهد چرا در آن زمان گذاشتند اوراق همچنان دلاری بماند و برای آن در آن زمان چاره‌اندیشی نکردند، توپ دلارهای بلوکه شده را در زمین برجام انداخت تا مانند گذشته وفاداری‌اش را به رئیسش اثبات کند.

محمود بهمنی درباره رای دیوان عالی آمریکا مبنی‌بر مصادره دومیلیارددلار از دارایی‌های ایران گفت: سابقه خریداری اوراق قرضه دلاری به دوران ریاست‌کلی من در بانک مرکزی مربوط نمی‌شود و

به قبل از سال ۸۵ برمی‌گردد.

مستندات در بانک مرکزی موجود است

رئیس کل سابق بانک مرکزی با بیان اینکه تمام سوابق و مستندات مربوطه در این‌باره در بانک مرکزی موجود است، تصریح کرد: این اوراق بخشی از ذخایر ارزی متعلق به بانک مرکزی بوده نه دولت، ضمن اینکه اوراق قرضه دلاری در کشورهای اروپایی و نه آمریکا نگهداری می‌شد. وی اظهار کرد: از اواسط سال ۸۶ که انجام

ایران به جمع غیرمتعارف‌ها پیوست

کشف «شیل» در لرستان

شرق: ایران هم به جمع کشورهای دارای شیل‌اویل و شیل‌گاز پیوست. آن‌گونه‌که پروژه شناسایی ذخایر شیل‌های گازی در استان لرستان نشان می‌دهد، وجود منابع غیرمتعارف گازی در آن اثبات شده است. رئیس پژوهشگاه صنعت نفت از کشف شیل‌های نفتی و گازی در منطقه لرستان خبر داد. به گزارش خبرگزاری‌ها، حمیدرضا کاتوزیان، ری ک شنست خبری با اشاره به اینکه برنامه‌های پژوهشگاه برای سال ۹۵ تدوین و به تصویب هیأت‌مدیره رسیده است، گفت: اساس کار پژوهشگاه، رفع مشکلات و نیازهای بخش نفت است که براین‌اساس سعی کردیم برنامه‌ها و فعالیت‌های پژوهشگاه متقاضی محور باشد و ۹۵ درصد از پروژه‌های پژوهشگاه براساس داشتن متقاضی صورت گیرد. کاتوزیان با تأکید بر اینکه پژوهشگاه از شرایط ایده‌آل دور است و برای رسیدن به این شرایط باید تلاش زیادی صورت گیرد، ادامه داد: در سال ۹۲، صد میلیارد تومان قرارداد در اختیار پژوهشگاه بود که در سال ۹۳ با رشد ۶۲درصدی از ۳۱ قرارداد به ۶۲ قرارداد رسید. در سال ۹۴ نیز فعالیت‌های پژوهشگاه ۱۴ درصد رشد کرد؛ به‌طوری‌که ۹۴ پروژه در اختیار پژوهشگاه صنعت نفت قرار گرفت. وی با اشاره به اینکه سعی کردیم در حوزه روابط بین‌الملل با توجه به شرایط ایجادشده فعالیت‌های خود را گسترش دهیم، اظهار کرد: طرح توسعه آزادگان، میدان اهواز و میدان یادآوران ازجمله میادینی است که با همکاری دانشگاه‌های خارجی صورت می‌گیرد و همان‌طورکه گفته شد، هدف و اولویت اصلی پژوهشگاه صنعت نفت در دوره جدید فعالیت، حل مشکل صنعت و افزایش تولید نفت خواهد بود. رئیس پژوهشگاه صنعت نفت با اشاره به ایجاد توانمندی برای ایجاد لایسنس‌های بومی ادامه داد: درحال‌حاضر توانسته‌ایم لایسنس‌های بومی در حوزه نمک‌زدایی تهیه کنیم؛ همچنین توانستیم در طراحی پالایشگاه نیز وارد شده و لایسنس هشت پالایشگاه را ایجاد کنیم. وی ادامه داد: پژوهشگاه صنعت نفت در حوزه شیرین‌سازی گاز طبیعی نیز با همکاری یک شرکت فرانسوی فعالیت‌هایی را آغاز کرده که امیدواریم دراین‌زمینه به نتیجه خوبی برسیم. رئیس پژوهشگاه صنعت نفت با اشاره به فعالیت‌های بالادست این پژوهشگاه گفت: یکی از فعالیت‌هایی که در سال ۹۴ از سوی پژوهشگاه صورت گرفت شناسایی و ارزیابی شیل‌های گازی در استان لرستان بود که این پروژه با پیشرفت ۴۷درصدی در حال انجام است و در سال ۹۵ نیز ادامه پیدا می‌کند. این مقام مسئول با تأکید بر اینکه می‌توان گفت در استان لرستان شیل‌های نفتی و گازی وجود دارد، تصریح کرد: به دلیل پایین‌آمدن قیمت نفت هم‌اکنون تولید این منابع نامتعارف صرفه اقتصادی ندارد؛ ولی برنامه‌ریزان اقتصادی باید از وجود

انتقال به ارزهای دیگر تحریم شوند. به گزارش «شرق»، ماجرا از آنجا آغاز شد که خبر بلوکه‌شدن دارایی‌های بانک مرکزی به‌واسطه رای دیوان عالی آمریکا با ادعای پرداخت غرامت به خانواده‌های آمریکاییان کشته‌شده در حملات سال ۱۹۸۳ به پایگاه نیروهای تفنگداران دریایی آمریکا در بیروت، در رسانه‌ها منتشر شد؛ رایی که به گفته حمید قنبری، مدیر اداره بررسی‌های حقوقی بانک مرکزی، برخلاف قانون و قواعد بین‌المللی است؛ زیرا تقریبا در همه جای جهان بانک‌های مرکزی از مصونیت برخوردار هستند و حتی در برخی موارد (ازجمله در خود آمریکا) قوانین و مقررات متعددی وجود دارند که مصونیت بانک مرکزی را حتی بیش از مصونیت دولت‌ها نیز در نظر می‌گیرند. ولی‌اله سیف، رئیس‌کل بانک مرکزی اولین کسی بود که پای محمود احمدی‌نژاد را به این موضوع باز کرد. رئیس‌کل بانک مرکزی در واکنش به توقیف بیش از دو میلیارد دلار از دارایی‌های بانک مرکزی گفت: متأسفانه در دولت گذشته، هنگام خرید اوراق بهادار و سرمایه‌گذاری‌های دلاری، سهل‌انگاری شده و دقت کافی و احتیاط‌های لازم صورت نگرفته است. به گفته سیف، متأسفانه در دولت گذشته باوجود هشدارهای دلسوزانه کارشناسان و مدیران بانک مرکزی مبنی‌بر پرهیز از سرمایه‌گذاری روی اوراق بهادار دلاری و اینکه این رفع ممنوعیت دائمی نیست، این اوراق را خریداری کردند و این‌گونه زمینه تضییع حقوق ملت ایران را پدید آوردند.

این‌همه واکنش به این‌ موضوع فقط به مسئولان اقتصادی محدود نمی‌شد. این واکنش‌ها و فراقکنی‌های مسئولان و رسانه‌های دلواپس سبب شد تا جهانگیری، معاون اول رئیس‌جمهور، نیز به این موضوع واکنش نشان دهد. به گفته جهانگیری، بعضی‌ها ذوق می‌کنند که این اتفاق به این دولت مرتبط است، درحالی‌که دولت در این اتفاق نقشی نداشته است؛ بلکه در دولت قبل در دوره‌ای تصمیم گرفته شد بخشی از منابع بانک مرکزی در اروپا مدیریت شود؛ بنابراین با بی‌تدبیری کامل دو میلیارد دلار اوراق آمریکایی خریداری شد و در بانک اروپایی نگه داشته شد؛ بنابراین آمریکا به‌راحتی توانست ابتدا این اوراق را مسدود کرده و سپس آنها را مصادره کند.

گذر

وزیر کار کارفرمایان را به تیم‌داری تشویق کرد

● **شرق:** وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی دیروز با حضور در جمع کارگران ورزشکار شرکت شیر پگاه، از وجود ۲۸۵ ورزشگاه کارگری در سراسر کشور خبر داد و گفت: کارخانه‌ها و محیط‌های صنعتی که تیم‌های ورزشی دارند، در افزایش بهره‌وری و کیفیت تولید موفق بوده‌اند. علی‌ریبعی پس از ورزش صبحگاهی به همراه کارگران این شرکت، گفت: وجود مجموعه‌های ورزشی، محیط کار را بانشاط می‌کند و تحقیقات نشان داده در محیط‌های تولیدی دارای تیم‌های ورزشی، کارگران با علاقه و تعلق‌خاطر بیشتری در سازمان خود فعالیت کرده‌اند، به همین دلیل در تمام محیط‌های صنعتی، کارفرمایان را به تیم‌داری تشویق می‌کنیم. وی افزود: وقتی شرکت یا کارخانه بزرگی تیم دارد، همستگی سازمانی افزایش پیدا می‌کند و روح جمعی در کارکنان آن سازمان یا کارخانه بالا می‌رود. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با تأکید بر تشکیل تیم‌های ورزشی در محیط‌های کاری اظهار کرد: توصیه ما به صاحبان صنایع و کارخانه‌ها این است که ورزش همگانی، قهرمانی و تیم‌داری را ادامه دهند، چراکه همستگی بیشتر سازمانی و تعلق‌خاطر کارکنان به این مسئله بستگی دارد. به اعتقاد ریبعی، تیم‌هایی که وابسته به محیط‌های صنعتی هستند، پایداری‌شان در ورزش ایران بیشتر بوده است و به ارتقای کیفیت ورزش کمک کرده‌اند. وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به تحت پوشش قراردادن ۲۶ انجمن ورزشی در فدراسیون ورزش کارگری، متذکر شد: از ورزشکاران بنام محیط‌های صنعتی و کشتی‌گیران مطرح در رشته خود برای حضور و فعالیت در فدراسیون کارگری و مجموعه‌های ورزشی دعوت کرده‌ایم و معتقدیم همان‌طور که سال گذشته کارگران در ایتالیا به مقام قهرمانی رسیدند، امسال نیز می‌توان در این ابعاد شاهد اتفاقات خوب بود. ریبعی از پیش‌بینی مشوق‌های کارفرمایی برای ایجاد نشاط در محیط‌های کارگری خبر داد و تصریح کرد: یکی از مشوق‌ها ایجاد گستره کار فدراسیون‌هاست؛ به نحوی که بتوانیم در شهرهای کوچک، مجموعه‌های ورزشی و ورزشگاه‌های کوچک احداث کنیم تا خانواده‌های کارگری با قیمت ارزان و حتی رایگان از خدمات آن در برخی رشته‌ها استفاده کنند.

IEON
Café

کافه لئون نارون

کیت‌رینگ و سفارشات بیرون بر
CATERING & DELIVERY

نیاوران – مرکز خرید نارون – طبقه همکف

۲۶۱۰۳۸۱۱

www.leon1960.com

LEONSINCE1960